
PROTOKOLL FRA MØTE I FJORDFISKENEMNDA, TEAMS

30.01.2023

Sted	Teams
Dato	30.01.2023
Tid	Kl. 10:00–12:00
Tilstede fra FFN	Helga Pedersen (leder) Are Robert Strand Camilla Brattland Willy A. Pedersen Forfall: Bente Aasjord Gunnleif Alfredsen
Til stede fra sekretariatet	Seniorrådgiver Bernt Bertelsen

Til stede som observatører:

Vegar Jakobsen Bæhr og Silje Hovdenak fra Sametinget's administrasjon deltok som observatører på møtet.

SAK 1 – GODKJENNING AV INNKALLING OG SAKSLISTE

Innkalling og saksliste godkjent.

SAK 2 – GODKJENNING AV MØTEPROTOKOLL FRA FORRIGE MØTE

Møteprotokoll fra nemndas møte i Tromsø 12.10.2022 er godkjent.

SAK 3 – HØRING OM KYSTTORSK OG HAVDELING I FISKET ETTER TORSK NORD FOR 62°N

Fjordfiskenemnda gikk gjennom forslagene i Fiskeridirektoratets høring om kysttorsk og havdeling i fisket etter torsk nord for 62° N og vedtok innspill knyttet til de enkelte punktene. Nemndas høringssvar vedlegges protokollen.

SAK 4 – HØRING AV NY ALTERNATIV MODELL FOR STRUKTURGEVINSTFORDELING

Nemnda behandlet Nærings- og fiskeridepartementets høring om alternativ modell for strukturgevinstfordeling, og vedtok høringsuttalelse jf. vedlegg til protokollen.

SAK 5 – ANMODNING FRA LØDINGEN, TJELDSUND OG SENJA KOMMUNER OM INNLEMMELSE I DET GEOGRAFISKE VIRKEOMRÅDET FOR KYSTFISKEKVOTEN

Fjordfiskerinemnda behandlet anmodninger fra kommunene Lødingen, Tjeldsund og Senja om nemndas tilslutning til innlemmelse av deres kommuner i virkeområdet for kystfiskekvoten. Nemnda anbefaler at kommunene Lødingen og Tjeldsund innlemmes i virkeområdet for kystfiskekvoten. For Senja kommune anbefales det at kommunen gjør en ny vurdering av behovet for at hele eller deler av kommunen innlemmes i virkeområdet, og hvilke øvrige tiltak som vil kunne styrke grunnlaget for det lokale kystfisket og samisk kultur i området. Nemnda ser fram til å motta en ny henvendelse fra Senja kommune etter at dette er gjort.

Fjordfiskerinemnda er også kjent med at Sametinget har ubehandlede søknader fra de tidligere Senja-kommunene – før sammenslåingen til nye Senja kommune i 2020 – om innlemmelse i STN-området, og nemnda anbefaler at Sametinget nå gjør en vurdering av hvorvidt Senja kommune eller deler av kommunen skal inkluderes i (det som Sametinget nå definerer som) SFR-området og få tilgang til kystfiskekvoten.

Notat med nemndas vurderinger vedlegges protokollen.

SAK 6 – FASTSETTELSE AV MØTEPLAN FOR 2023

Nemnda vedtok følgende videre møteplan for 2023:

- Onsdag 21. juni kl. 10:30 – 15:45, Tromsø
- Onsdag 13. september kl. 10:30 – 15:45, Tromsø
- Tirsdag 7. november 09:00 – 15:00, Bergen

Det kan bli hensiktsmessig å justere møtedato og sted, dersom det er relevante arrangementer annet sted/tidspunkt man finner det hensiktsmessig å legge møte opp mot. Møtetidspunktet i Bergen er satt med utgangspunkt i at det avholdes reguleringsmøte 8. og 9. november, men tidspunkt for dette er p.t. ikke endelig fastsatt.

SAK 7 – EVENTUELT

Det var ingen saker til eventuelt.

FISKERIDIREKTORATET

Adm.enhet: Seksjon fiskeriregulering

Saksbehandler: Bernt Bertelsen

Telefon: 93437000

Vår referanse: 21/15396

Deres referanse:

Dato: 30.01.2023

Fiskeridirektoratet
Postboks 185 Sentrum
5804 Bergen

Fjordfiskerinemnda - Svar på høring om kysttorsk og havdeling i fisket etter torsk nord for 62°N - ref.nr. 21/15145

Fiskeridirektoratet er sekretariat for Fjordfiskerinemnda (FFN).

FFN har i møte 30. januar 2023 behandlet forslagene i høringen om kysttorsk og havdeling i fisket etter torsk nord for 62°N (ref.nr. 21/15145), og har vedtatt følgende innspill til saken:

«Pkt. 1 og 2 har Fjordfiskerinemnda uttalt seg om tidligere. Som innspill til reguleringene i torskefisket i 2021, ba nemnda om innføring av en slik begrensning for fartøy over 21 meter. Videre uttalte nemnda i sitt høringssvar i saken om sentrale tema for ny kvotemelding (i oktober 2022) at:

«En betydelig del av kvotegrunnelaget for kystflåten er i dag på fartøy som er å anse som havfiskefartøy, med driftsmuligheter og fangsteffektivitet som tilsier at slike fartøy ikke bør kunne drifte kystnært sammen med tradisjonelle kystfartøy. For å verne fiskepresset på kystnære lokale bestander og dempe brukskonflikter, bør flåten over 28 meter ikke ha anledning til å fiske innenfor firemila i fiske etter torsk og annen hvitfisk. Videre bør fartøy mellom 21 og 28 meter avgrenses til å fiske utenfor grunnlinjene i torskefiskeriene i nord. Dette i tråd med anbefalinger fra Fiskeridirektoratet, men nemnda vil poengtere at dette må gjelde hele året og alle fiskerier etter hvitfisk.»

Fjordfiskerinemnda støtter Fiskeridirektoratets forslag i punkt 4.

Pkt. 7 om en begrensning på maksimalt 80 garn pr. fartøy i torskefisket innenfor fjordlinjene er nytt, og presenteres som et mulig alternativ til forslaget i pkt. 4 om å senke fartøystørrelsen i torskefisket innenfor fjordlinjene. Torskefisket er kvoteregulert, og de fleste ønsker å fiske sin tildelte kvote. Dersom en garnbegrensning innenfor fjordlinjene begrenser muligheten til å fiske sin kvote, vil fartøy (som ellers har tilgang til å fiske innenfor fjordlinjene) kunne bli presset til å måtte fiske deler av sin kvote *utenfor* fjordlinjene, eller at det må legges om til fiske med juksa eller line (hvor det ikke er foreslått redskapsbegrensninger). Sistnevnte redskaper fisker mindre selektivt enn garn, med økt sannsynlighet for innblanding av undermålsfisk.

Ettersom et fartøy med lengde opp mot 15 meter generelt er bedre egnet til å fiske utenfor fjordlinjene enn et fartøy på ca. 11 meter, kan forslaget i pkt. 4 være et bedre alternativ enn at en garnbegrensning tvinger de minste fartøyene til å måtte fiske deler av sin torskekvote utenfor fjordlinjene.

Når det er sagt, er det imidlertid forskjeller mellom fjordene og man kan argumentere med at det uansett er kun de største båtene som har kapasitet til å fiske med 80 garn. Dersom direktoratet går videre med dette forslaget bør man også vurdere å senke antall maksimalt tillatte garn fra 80 til for eksempel 50.

Pkt. 8 er et forslag om å øke minste tillatte maskevidde i garn fra 156 mm (8 omfar) til 168 mm (7,5 omfar). Dette til tross for at HI uttaler at «*minstemålet kan økes til ca. 55 cm samtidig som man med garnfiske etter torsk vil kunne holde seg innenfor gjeldende regel om tillatt innblanding av inntil 10 % torsk under minstemål i de enkelte fangster*». Direktoratet har begrunnet forslaget med at «*I praksis er det vanlig å bruke garn med maskestørrelse på 168 mm eller mer i fisket etter torsk*». I enkelte fjordområder¹, hvor torsken generelt er av mindre størrelse enn ellers, er det imidlertid også vanlig å fiske med 8 omfars garn. Fangstene består da som regel av torsk med lengde mellom 60 og 80 cm. Med 7,5 omfars garn vil en betydelig del av denne fisken ikke bli fanget, med reduserte fangster som resultat. Det kan argumenteres for at minstemålet må være styrende for hvilken minste tillatte maskevidde som skal gjelde, og at det med et minstemål på 55 cm ikke vil være behov for å øke minste tillatte maskevidde – jf. HI's vurdering.

Fjordfiskeremnda støtter forslaget i punkt 9, men mener at en innstramming ikke må komme til anvendelse for fartøy under 11 meter da det vil hindre deres mulighet til bifangst av sei og hyse. Det er kun få fartøy dette gjelder.

Forslaget i pkt. 11 er det vanskelig å ta stilling til, uten at det er redegjort konkret for hvilke lokale reguleringer som gjelder i hvilke områder. Avgrensning av forbudsområder til gytefelt må avgjøres basert på et kunnskapsgrunnlag som særlig inkluderer fiskeres tradisjonelle kunnskap om hvor godt de enkelte kysttorskbestandene tåler belastning, hvor gytefelt og innsigsfelt befinner seg hen, når det foregår gyting, samt hvordan dette endrer seg over tid. En vurdering av hvilke felt (både innsigsfelt og gytefelt) som eventuelt skal stenges for de nevnte redskapene og reguleringer på maskevidde, fartøystørrelse etc. må skje i samarbeid med lokale fiskarlag. Når det ev. presenteres en oversikt over dette, vil Fjordfiskeremnda kunne vurdere slike forslag. Fjordfiskeremnda er grunnleggende positiv til tilnærmingen.

Fjordfiskeremnda har ikke merknader til de øvrige forslagene. Av alle forslagene i høringen, mener Fjordfiskeremnda at en innføring forslagene i pkt. 1 og 2 er aller viktigst. Disse begrensningene må innføres uten unntak, og gjøres gjeldende hele året i alle fiskerier etter hvitfisk.

Fjordfiskeremnda vil avslutningsvis presisere at tilgangen til torsk for fjordfiskerne også henger sammen med hvordan loddefisket blir regulert. Det bør ikke gis adgang til å fiske lodde ved fjordmunningene, fordi innsig av lodde i fjordene er vesentlig for at torsken kommer inn i fjorden og dermed gjøres tilgjengelig for den lokale flåten.»

¹ I Havforskningsinstituttets «*Innspill til kommende høring om kysttorskreguleringer*» fremkommer at «*De fleste som fisker målrettet etter torsk med garn fisker allerede med 168 mm, dog trolig med unntak av fjordene i Finnmark hvor det i stor grad benyttes 156 mm garn. Dette gjelder trolig også det norske fritidsfisket.*»

Med hilsen

Bernt Bertelsen
seniorrådgiver

Brevet er godkjent elektronisk og sendes uten håndskreven underskrift.

Mottakerliste:

Fiskeridirektoratet

Postboks 185 Sentrum 5804 Bergen

FISKERIDIREKTORATET

Adm.enhet: Seksjon fiskeriregulering

Saksbehandler: Bernt Bertelsen

Telefon: 93437000

Vår referanse: 21/15396

Deres referanse:

Dato: 30.01.2023

Nærings- Og Fiskeridepartementet
Postboks 8090 Dep
0032 Oslo

Fjordfiskerinemnda - Svar på høring av ny alternativ modell for strukturgevinstfordeling

Fiskeridirektoratet er sekretariat for Fjordfiskerinemnda (FFN).

FFN har i møte 30. januar 2023 behandlet høringen om alternativ modell for strukturgevinstfordeling, og har vedtatt følgende innspill til saken:

«Fjordfiskerinemnda viser til sitt hørings svar fra oktober 2022 i saken om «Sentrale tema for ny kvotemelding». Under temaet «Fordeling av strukturgevinst fra utløpt tidsbegrensning i strukturvoteordningen» ga nemnda bl.a. uttrykk for at «Når de tidsavgrensede strukturkvotene løper ut, er det en åpenbar anledning til å bruke noe av denne strukturgevinsten til å styrke flåten under 11 meter. Det er en anledning som bør benyttes. For denne flåtegruppa er det tilførselen av kvoter som er avgjørende – ikke hvem som avgir kvoter». Nemnda påpekte også at «Ved fordeling av utløpte strukturkvoter innenfor fartøygrupper, må det sikres at etablerte kvotetak ikke vokser med voksende grunnkvoter. I motsatt fall vil det stimuleres til en utvikling med stadig færre fiskefartøy».

Fjordfiskerinemndas opprettholder sitt grunnleggende syn om at det er behov for en omlegging av fiskeripolitikken og at fiskeriressursene må fordeles på en slik måte at det skapes større aktivitet i kystsamfunnene. Det må unngås løsninger som legger opp til stadig økende konsentrasjon av fiskerettigheter og færre fartøy. Når det gjelder et konkret valg mellom skisserte modeller i høringsnotatet, mener Fjordfiskerinemnda således at Modell 2 for strukturgevinstfordeling vil være å foretrekke fremfor Fiskarlagets Modell X (eller Modell 3)».

Med hilsen

Bernt Bertelsen
seniorrådgiver

Brevet er godkjent elektronisk og sendes uten håndskreven underskrift.

VEDLEGG TIL PROTOKOLL 30.01.2023

Sak 5.

Sak 5 (30.01.2023) – Anmodning fra Lødingen, Tjeldsund og Senja kommuner om innlemmelse i det geografiske virkeområdet for kystfiskekvota

Vurdering av utvidelse av virkeområdet for kystfiskekvota

Januar 2023

Fjordfiskerinemnda viser til brev og anmodninger fra kommunene Lødingen, Tjeldsund og Senja der de ber Fjordfiskerinemnda vurdere innlemmelse av deres kommuner i virkeområdet for kystfiskekvota.

Fjordfiskerinemnda har vurdert saken gjennom å innhente tall for antall fiskere, fangst og utnyttet kvote i åpen gruppe i kommunene Senja, Lødingen og Tjeldsund (se vedlegg), og opprettet en egen arbeidsgruppe bestående av Camilla Brattland, Willy Pedersen og Bernt Bertelsen som har hatt egne møter og ett møte med Sametingets næringsavdeling om nåværende politikk for virkeområdet for kystfiskekvota etter deltagerlovens § 21. Nemnda vil innledningsvis vise til at forslag til endring av dette området tidligere har vært på høring uten at det har kommet noen oppfølging av dette fra departementet.¹ I høringssvarene stilte Finnmark fylkeskommune seg positiv til forslag om andre tiltak innenfor virkeområdet slik som kvotebonus, og stilte spørsmåltegn til avgrensningen av virkeområdet for ordningen. Det har ikke kommet noen uttalelse fra politisk nivå i Sametinget om forslagene til endringer av virkeområdet. Nemnda har tidligere uttalt at skal virkeområdet utvides, må også kvotegrunlaget for ordningen utvides for å sikre et godt nok grunnlag for en større gruppe fiskere som melder seg på denne ordningen i et eventuelt utvidet område for kystfiskekvota. Nemnda har også uttalt at 1000 tonn av ordningen burde avsettes til påmeldingsordning til fiskebruk (jf. uttalelse fra møte i 2018, Finnsnes).

I dette notatet diskuteres først grunnlaget for Fjordfiskerinemndas vurdering av innlemmelse av nye områder i virkeområdet, før vurderingen gis til slutt.

Grunnlag for vurdering av innlemmelse av nye områder i virkeområdet for kystfiskekvota

Virkeområdet for kystfiskekvota har en lang historikk som kan trekkes tilbake til opprettelsen av SUF-området i 1975 der fiskere i dette området fikk lempelser for å stå registrert som fiskere i området, til Sametingets forslag om en egen samisk fiskerisone med den første meldingen om samisk fiskeripolitikk i 2004. Dagens ordning ble opprettet i 2011 med den såkalte Fiskeriavtalen som ble inngått mellom Sametinget og departementet som en oppfølging av forslagene fra Kystfiskeutvalget for Finnmark. Med anerkjennelsen av en egen rett til fiske i deltakerloven § 21 ble det opprettet et eget virkeområde for denne rettigheten som omfatter hele Finnmark, Nord-Troms og “de områder med sjøsamisk innslag i resten av Troms og Nordland som Kongen fastsetter”. Dette området blir av Sametinget også kalt Samisk fiskerettighetsområde (SFR-område, vedtak i Sametinget 2018, se vedlegg), som har en litt annen avgrensning enn STN-området (virkeområdet for Sametingets tilskudd til

¹ Forslag til ny reguleringsmodell og virkeområde, 2017. [Høring - Anvendelse av kystfiskekvoten i torskefisket nord for 62° N - regjeringen.no](https://www.regjeringen.no)

næringsutvikling) som brukes som avgrensning for hvem som kan søke om tilskudd fra Sametinget. Tildeling av kystfiskekvota fastsettes av Nærings- og fiskeridepartementet i en egen årlig reguleringsforskrift, der kommunene og områdene som er med i virkeområdet (samme som SFR-området) beskrives i detalj².

Det har hele tiden vært uklart og diskusjoner om hva som menes med “områder med sjøsamisk innslag”, og med kommunesammenslåingene i 2020 og søknadene fra kommuner i Troms og Nordland aktualiseres på nytt spørsmålet om hvordan dette skal forstås. Med nye endringer i Sameloven om konsultasjoner er forståelsen av utstrekningen av det tradisjonelle samiske området blitt tydeligere. Det “tradisjonelle samiske området” brukes som avgrensning for vurdering av tiltak som gjelder naturgrunnlaget for samisk kultur. Dette bør også påvirke forståelsen av hvordan begrepet “områder med sjøsamisk innslag” skal vurderes. Siden det stadig står diskusjon om avgrensningen av “områder med sjøsamisk innslag”, mens det tradisjonelle samiske området er definert og allerede fungerer som en avgrensning for lignende formål, er det liten grunn til å bruke en annen avgrensning enn dette området for vurdering av om kommunene som søker om å bli innlemmet i virkeområdet i Troms og Nordland har “sjøsamisk innslag”. Både virkeområdet for kystfiskekvota og kommunene som har søkt om å bli innlemmet i virkeområdet faller i sin helhet innenfor det tradisjonelle samiske området.³

Kommunene Lødingen, Tjeldsund og Senja ligger også alle i et grenseområde for dagens virkeområde for kystfiskekvota. Enhver utvidelse av det geografiske virkeområdet for kystfiskekvota vil imidlertid, med en økning av antall fartøy, utfordre rammene for dagens ordning. Dette reiser problemstillinger omkring kvotegrunnlaget for ordningen som helhet.

Prinsippet om at alle fiskere uavhengig av etnisitet kunne delta i ordningen har hele tiden stått sterkt og nyter stor legitimitet blant fiskere og i forvaltningen. Grensene for området og hvilke kommuner og grunnkretser som er med i området har imidlertid hele tiden skapt diskusjoner og debatt. Særlig i områder hvor fiskere fisker på de samme feltene men ikke kan melde seg på ordningen fordi de er bosatt i en kommune som ikke er med i ordningen, skaper dette diskusjoner om legitimitet og rettferdigheten i avgrensningen av området, som også Finnmark fylkeskommune tar opp i sitt hørings svar til departementets forslag til endring av ordningen i 2017. Fiskeridirektoratet ba i sitt hørings svar om at det ble fastsatt én enkel grense for avgrensning av virkeområdet for kystfiskekvota. Dette fordi de (mange) gjeldende grensene gjør det «uhåndterlig» å kvalitetssikre tildelingen av kystfiskekvote på fartøynivå. Fartøy gis tilgang til kystfiskekvote gjennom en påmeldingsordning, hvor direktoratet kun sjekker at fartøy og fartøyeier er registrert innenfor virkeområdet. I slike saker⁴ innhentes det ikke dokumentasjon om at registrering av bosted er reelt, og det er grunn til å tro at en del av

² [Kystfiskeordningen 2022 \(fiskeridir.no\)](https://www.fiskeridir.no)

³ If Sameloven §4-1: “I saker som er knyttet til naturgrunnlaget for samisk kultur, gjelder bestemmelsene i kapitlet her for tiltak og beslutninger som planlegges iverksatt i tradisjonelle samiske områder, eller som kan få virkning på samisk materiell kulturutøvelse i tradisjonelle samiske områder.” Det tradisjonelle samiske området defineres av Sametingets planveileder som Troms og Finnmark og Nordland samt kommunene som faller inn under reindrifstloven og trollheimenloven, og kommunene Engerdal, Flatanger, Follidal, Frosta, Grong, Holtålen, Høylandet, Inderøy, Indre Fosen, Leka, Levanger, Lierne, Meråker, Midtre Gauldal, Namsskogan, Namsos, Nærøysund, Oppdal, Orkland, Os, Osen, Overhalla, Rendalen, Rennebu, Rindal, Røros, Røyrvik, Selbu, Snåsa, Steinkjer, Stjørdal, Sunndal, Surnadal Tolga, Tydal, Tynset, Verdalen, Ørland og Åfjord.

⁴ For søkere fra Finnmark innhentes det dokumentasjon, i forbindelse med adgang til å delta i fisket etter kongekrabbe. Dette er meget ressurskrevende – særlig når grensene (og sakene) er mange, og er derfor ikke et prioritert område for fartøyeiere utenfor Finnmark (som ikke har tilgang til åpen gruppe i kongekrabbefisket).

registreringene er pro forma for å oppnå kystfiskekvote. Dette bidrar trolig til å svekke legitimiteten rundt ordningen.

I forbindelse med etableringen av kystfiskekvota ble alle kommuner i Finnmark omfattet, ettersom man ikke ønsket å forskjellsbehandle mht. etnisitet innenfor et slik geografisk område. Områder utenfor Finnmark var ikke tema i den diskusjonen, ettersom saken var en oppfølging av Kystfiskeutvalgets arbeid – hvor utvalgets mandat var avgrenset til kun Finnmark fylke. Når kystfiskekvota også skulle gjelde i områder utenfor Finnmark, ble imidlertid ikke det samme prinsippet gjort gjeldende, med det resultat at kystfiskekvota utenfor Finnmark gjelder i 17 kommuner/områder spredt utover Troms og indre Nordland. Ved en eventuell utvidelse av ordningen til flere kommuner i grenseområder for virkeområdet, vil ikke veien være lang til å inkludere hele landsdelen nord for Lofoten (se kart fra tidligere rapport fra 2017 om virkeområdet). Skal virkeområdet utvides uten å øke kvotegrunnlaget for ordningen, vil imidlertid poenget med ordningen i store trekk falle bort ettersom den da vil treffe alle fiskere uten å bidra til å oppfylle formålet særlig for gruppen sjøsamiske fiskere. Det er også grunn til å stille spørsmål ved om et utvidet område vil bidra til å oppfylle formålet med ordningen, som er å sikre og styrke det lokale kystfisket og det materielle grunnlaget for samisk kultur i virkeområdet, og da særlig sjøsamisk kultur. Alternativer kan være å knytte ordningen med kystfiskekvote til andre ordninger slik som kvotebonus for å bedre styrke det lokale kystfisket, eller å stille vilkår til kommunene om å bidra til å styrke samisk kultur og sikre arealer og kvoter for det lokale kystfisket om de deltar i ordningen.

Vurdering av kommunene som søker om opptak i virkeområdet for kystfiskekvota

Fjordfiskeremnda har gjort en vurdering av de tre kommunenes ønsker om innlemmelse i virkeområdet for kystfiskekvota. Dette gitt at kvotegrunnlaget i ordningen ikke økes vesentlig de nærmeste årene og at alle kommunene utvilsomt har tradisjonell samisk bosetning der fisket er et viktig materielt grunnlag for samisk kultur.

1. Tjeldsund kommune inkluderer i dag gamle Skånland kommune som allerede var del av virkeområdet for kystfiskekvota. Det er flere fiskere i åpen gruppe i gamle Skånland kommune enn i gamle Tjeldsund kommune (kun 1 fisker i 2021). Kommunen og lokale samiske organisasjoner argumenterer godt for hvorfor kommunen bør innlemmes i området og Fjordfiskeremnda ser ingen grunn til at kommunen ikke skal innlemmes i ordningen. Kommunen ligger innenfor det tradisjonelle samiske området men ikke innenfor SFR-området. **Fjordfiskeremnda anbefaler derfor at Tjeldsund kommune innlemmes i virkeområdet for kystfiskekvote og at Sametinget utvider SFR-området til å inkludere denne kommunen.**
2. Lødingen kommune er en liten kommune som ligger i grenseområdet for virkeområdet for kystfiskekvota og som har aktive samiske fiskere. Her er antallet fartøy i åpen gruppe lite (kun basert på tall fra 2020 og 2021) og en innlemmelse i området for kystfiskekvote kan styrke rekruttering til det lokale fisket og dermed styrke det materielle grunnlaget for samisk kultur. Kommunen ligger innenfor det tradisjonelle samiske området men ikke innenfor SFR-området. **Fjordfiskeremnda anbefaler derfor at Lødingen kommune innlemmes i virkeområdet for kystfiskekvote og at Sametinget utvider SFR-området til å inkludere denne kommunen.**

3. Senja kommune er en stor kommune som før kommunesammenslåingen besto av fire kommuner. Innenfor kommunen er det et antall fartøy i åpen gruppe (15 fartøy som fisket > 10 tonn torsk i 2021) som i større grad enn ovennevnte kommuner betinger økt kvanta/avsetning til kystfiskekvota. Også her er det aktive samiske fiskere, og en innlemmelse i virkeområdet kan øke rekrutteringa av samiske og lokale fiskere til kystfisket. Fjordfiskerinemnda er imidlertid usikker på om det vil tjene formålet å innlemme hele kommunen i virkeområdet, eller om ordningen vil treffe bedre med innlemmelse av enkelte deler/ grunnkretser i kommunen – slik det eksempelvis i dag er for Tromsø kommune. Nemnda ønsker også en vurdering av om andre tiltak slik som å styrke fiskemottak og industri i samarbeid med lokale aktører i enkelte områder i kommunen også kan bidra til å styrke fisket og det materielle grunnlaget for samisk kultur og småskala fiskeri på Senja. Kommunen ligger innfor det tradisjonelle samiske området.

Fjordfiskerinemnda anbefaler derfor at Senja kommune gjør en ny vurdering av behovet for at hele eller deler av kommunen innlemmes i virkeområdet for kystfiskekvota og 2) hvilke øvrige tiltak som vil kunne styrke grunnlaget for det lokale kystfisket og samisk kultur i området. Nemnda ser fram til å motta en ny henvendelse etter at dette er gjort. Fjordfiskerinemnda anbefaler at Sametinget gjør en vurdering av hvorvidt Senja kommune eller deler av kommunen skal inkluderes i SFR-området og få tilgang til kystfiskekvota.

På sikt anbefaler Fjordfiskerinemnda at kvotegrunnlaget for kystfiskekvota økes for å holde tritt med økningen av antall deltagere i ordningen og at Sametinget gjennomgår hvordan SFR-området kan gjenspeile den geografiske utstrekningen av det tradisjonelle samiske området som definert i blant annet Sameloven. Nemnda anbefaler også en helhetlig gjennomgang av hvilke prinsipper som skal ligge til grunn for en eventuell utvidelse av ordningen. Vil en annen type ordning treffe formålet bedre, slik som avsetning av kvoter til fiskebruk, og hvilken garanti har samfunnet for at kystfiskekvota faktisk styrker lokalt kystfiske og sjøsamisk kulturgrunnlag i de områdene der ordningen fungerer? For ordningens bærekraft på lang sikt ser Fjordfiskerinemnda behov for en diskusjon om disse temaene sammen med de som har interesser i at ordningen skal fortsette.

Sak 5 – Anmodning fra Lødingen, Tjeldsund og Senja kommuner om innlemmelse i det geografiske området for kystfiskekvoten

Kystfiskekvoten

Av totalkvoten for nordøstarktisk torsk ble det årlig i perioden 2011 - 2020 gjort en avsetning på 3000 tonn torsk til ordningen med «kystfiskekvote». For 2021 og 2022 ble avsetningen satt til hhv. 3876 og 3028 tonn, etter at det som en oppfølging av kvotemeldingen har vært lagt til grunn at avsetningen til ordningen skal utgjøre 0,9 % av norsk totalkvote.

Kvantumet har blitt tildelt fartøy som fisker i åpen gruppe med eier bosatt i (alle kommuner i Finnmark og Nord-Troms, samt enkelte kommuner i det øvrige Troms og Nordland som er omfattet av Det geografiske virkeområdet for Sametingets tilskuddsordninger til næringsutvikling¹ ("STN-området"). For Midt- og Sør-Troms gjelder dette nå seks kommuner, og i Nordland tre. Ordningen omtales som «kystfiskekvoten», som ble fastsatt første gang i 2011 av Fiskeri- og kystdepartementet som et tiltak for oppfølging av Kystfiskeutvalget (NOU 2008:5). Ordningen har vært innrettet slik at fartøy i åpen kystgruppe i ovennevnte kommuner har fått et kvotetillegg når ordinær maksimalkvote eller garantert kvote har vært oppfisket.

Tabell 1 viser de ordinære kvotene i åpen gruppe i 2022, slik de ble satt ved årets start.

Tabell 1. Kvoter i åpen gruppe i fisket etter torsk nord for 62° N i 2022, jf. § 21 i forskrift om regulering av fisket etter torsk, hyse og sei nord for 62° N i 2022.

<i>Fartøylengde</i>	<i>Maksimalkvote</i>	<i>Herav garantert kvote</i>
Under 8 meter	11,0	9,0
8–9,9 meter	14,0	12,0
10 meter og over	15,5	13,5

Dersom fisketakten i vintersesongen blir lavere enn forventet, er det vanlig at kvotene justeres opp. Dette gjelder oftest maksimalkvotene, som kan være midlertidige.

Når det gjelder kystfiskekvoten, har kvotetillegget de to siste årene blitt satt til 8 tonn torsk pr. fartøy (garantert kvote) for fartøy over 8 meter. For å tilrettelegge for at avsetningen blir tatt, er det også her praksis for å tildele et maksimalkvotetillegg når man kommer litt ut i sesongen, eksempelvis ble det i 2021 satt et maksimalkvotetillegg på 10,5 tonn pr. fartøy med virkning fra 5. mai.

For mer detaljert statistikk om fangst, deltakelse pr. år og fylkesvis fordeling mv. i fisket i åpen gruppe og innenfor kystfiskeordningen, finnes det rapport om dette tilgjengelig på Fiskeridirektoratets hjemmesider;

<https://www.fiskeridir.no/Yrkesfiske/Tall-og-analyse/Fangst-og-kvoter/AApen-gruppes-fiske-etter-torsk-nord-for-62-N>

¹ Troms: Karlsøy, Kåfjord, Nordreisa, Kvænangen, Lyngen, Skjervøy, Storfjord, Balsfjord, Sørreisa, Salangen, Gratangen, Lavangen, deler av Tromsø kommune, samt Tjeldsund kommune for det området som i 2019 var en del av daværende Skånland kommune. Nordland: Hamarøy og Evenes, samt Narvik for det området som i 2019 var en del av daværende Narvik eller Tysfjord kommune. Jf. § 22 i forskrift om regulering av fisket etter torsk, hyse og sei nord for 62° N i 2022; https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/2021-12-23-3886/KAPITTEL_6#KAPITTEL_6

Relevant tallmateriale finnes også i rapport fra en arbeidsgruppe (2016) med «*Forslag til en mer målrettet reguleringsmodell for Kystfiskekvoten*», på bakgrunn av at kystfiskekvoten frem til 2016 hadde blitt lite utnyttet;

<https://www.regjeringen.no/contentassets/676fe3f89fa24453b29c70eb1f26a6d0/rapport---forslag-til-ny-reguleringsmodell-og-virkeomrade--12135473.pdf>

Nærings- og fiskeridepartementet hadde ovennevnte rapport på høring. For den delen av forslaget som gjaldt geografisk virkeområde for kystfiskekvoten, var det flere av høringsinstansene (herunder Fiskeridirektoratet) som argumenterte for innføring av én enkel grense for kystfiskekvotens virkeområde. Når det gjaldt punktet om en ny reguleringsmodell for kystfiskekvoten, ble dette mindre aktuelt ettersom gjeldende modell med et kvotetillegg fra da av ble utnyttet – som følge av reduserte kvoter i åpen gruppe.

Deltakelse og fangst i åpen gruppe i Senja, Lødingen og Tjeldsund kommuner

På bakgrunn av at Senja, Lødingen og Tjeldsund kommuner har anmodet Fjordfiskerikommisjonen om å gi sin tilslutning til at disse kommunene blir omfattet av kystfiskekvotens virkeområde, ba Fjordfiskerikommisjonen sekretariatet om å utarbeide et saksfremlegg om mulige konsekvenser av disse kommunenes ev. innlemmelser i det geografiske virkeområdet for kystfiskekvoten (*sak 3 i nemndas møte 03.11.2021*). For synliggjøring av konsekvenser er det i det etterfølgende gitt en oversikt over antall fartøy som deltar i åpen gruppe i de tre kommunene, og vist hvor mange av disse som utnytter den ordinære kvoten i åpen gruppe.

Gjeldende modell for kystfiskekvoten innebærer at denne ikke belastes før fartøyet har fisket sin ordinære kvote i åpen gruppe. I 2020 og 2021 var det fartøy som fisket rundt 20 tonn torsk i åpen gruppe (uten kystfiskekvote), som følge av maksimalkvoteregulering, ferskfiskordning mv. Den garanterte kvoten i åpen gruppe for et fartøy på 10 meter eller større var imidlertid 12-13 tonn torsk de to årene. Vi kan derfor legge til grunn at fartøy som fisket mindre enn 10 tonn torsk i åpen gruppe i 2020 og 2021, ikke ville benyttet seg av eventuell kystfiskekvote.

Etterfølgende tabell 2 viser at det i Senja kommune i 2020 og 2021 var hhv. 54 og 45 fartøy som deltok i åpen gruppe, hvorav hhv. 20 og 15 fartøy fisket over 10 tonn torsk de to årene. For sammenligning er det i tabellen tatt med tall fra 2015, da Senja bestod av fire kommuner, som viser at totalt 17 fartøy i de kommunene den gang utnyttet sin kvote i åpen gruppe (kvoten var da ca. 15 tonn). Dette viser at det i Senja kommune de siste årene har vært ca. 15-20 fartøy som i betydelig grad utnytter fiskemulighetene i åpen gruppe, og som trolig er «i posisjon» til å nyttiggjøre seg en kystfiskekvote. Dersom vi legger til grunn at de 15 fartøyene som i 2021 utnyttet fiskemulighetene godt i åpen gruppe, også ville fisket en ev. kystfiskekvote (kvotetillegg på 8 tonn), ville dette ved full utnyttelse av garantert kvotetillegg utgjort 120 tonn torsk samlet sett. Dette tilsvarer 3,1 % av kystfiskekvoten (gruppekvoten) det året.

Tabell 2. Antall fartøy i Senja kommune som deltok i åpen gruppe i fisket etter torsk i 2020 og 2021, med gjennomsnittlige fangstkvanta (tonn) i parentes.

Uten kystfiskekvote	< 5 tonn	5–10 tonn	> 10 tonn	Sum
Senja – 2021	25 (2,3)	5 (6,8)	15 (14,7)	45 (6,9)
Senja – 2020	24 (1,5)	10 (7,5)	20 (13,4)	54 (7,0)
Senja – 2015 (4 kommuner)	17 fartøy fisket over 15 tonn (dvs. bortimot kvote i 2015)			

I Lødingen kommune var det i 2021 kun 2 fartøy som fisket over 10 tonn torsk i åpen gruppe, mens det i 2020 var 5 fartøy, jf. tabell 3.

Tabell 3. Antall fartøy i Lødingen kommune som deltok i åpen gruppe i fisket etter torsk i 2020 og 2021, med gjennomsnittlige fangstkvanta (tonn) i parentes.

Uten kystfiskekvote	< 5 tonn	5–10 tonn	> 10 tonn	Sum
Lødingen – 2021	4 (3,6)	1 (5,6)	2 (13,7)	7 (7,0)
Lødingen – 2020	1 (3,2)	2 (9,0)	5 (14,3)	8 (11,6)

Tabell 4 viser at det i den del av Tjeldsund kommune som også tidligere var Tjeldsund kommune (uten kystfiskekvote) var kun ett (og samme) fartøy som deltok i åpen gruppe i 2020 og 2021, og at fartøyets ordinære kvote i åpen gruppe ikke ble utnyttet.

Tabell 4. Antall fartøy i den del av (nye)² Tjeldsund kommune som også tidligere var Tjeldsund kommune (uten kystfiskekvote) som deltok i åpen gruppe i fisket etter torsk i 2020 og 2021, med gjennomsnittlige fangstkvanta (tonn) i parentes.

Uten kystfiskekvote	< 5 tonn	5–10 tonn	> 10 tonn	Sum
Tjeldsund – 2021	-	1 (8,3)	-	1 (8,3)
Tjeldsund – 2020	-	1 (7,7)	-	1 (7,7)

For sammenligning viser tabell 5 antall fartøy i den del av (nye) Tjeldsund kommune som tidligere var Skånland kommune (har kystfiskekvote) som deltok i åpen gruppe i fisket etter torsk i 2020 og 2021, med gjennomsnittlige fangstkvanta (tonn) i parentes.

Tabell 5. [Kun for sammenligning] Antall fartøy i den del av (nye) Tjeldsund kommune som tidligere var Skånland kommune (har kystfiskekvote) som deltok i åpen gruppe i fisket etter torsk i 2020 og 2021, med gjennomsnittlige fangstkvanta (tonn) i parentes.

Med kystfiskekvote	< 5 tonn	5–10 tonn	> 10 tonn	Sum
Tjeldsund – 2021	1 (0,5)	2 (7,9)	8 (21,8)	11 (17,3)
Tjeldsund – 2020	2 (2,6)	1 (6,1)	11 (19,6)	14 (16,2)

² Tidligere Tjeldsund kommune og Skånland kommune ble fra 01.01.2020 slått sammen til (nye) Tjeldsund kommune. Kun fartøy hjemmehørende i tidligere Skånland kommune har tilgang til kystfiskekvoten.